

PROVINCIALE STATEN
VERKIEZINGEN 2023

5 ONDERNEMERS
STANDPUNTEN
VAN ZEELAND

Op 15 maart 2023 zijn er verkiezingen voor de Provinciale Staten. De plannen die politieke partijen maken in verkiezingsprogramma's en mogelijk later in het coalitieakkoord, zijn van groot belang voor het Zeeuws bedrijfsleven. Als VNO-NCW Brabant Zeeland, mede namens een groot aantal brancheverenigingen, voorzien wij hen graag van input: wat zijn dé vijf belangrijkste dossiers volgens ondernemers in onze provincie, en wat moet daarop gebeuren?

VNO-NCW Zeeland zet de provincie nadrukkelijk op de kaart als groeiregio wat betreft inwoners en wat betreft economische activiteit. Groei die bijdraagt aan regionale brede welvaart, structurele versterking van alle welvaartsonderdelen en de samenhang ervan:

- een gunstig vestigingsklimaat voor bedrijven en instanties;
- leefbaarheid en voorzieningenpeil voor inwoners;
- goed en bereikbaar onderwijs op alle niveaus;
- economische groeimogelijkheden;
- kansen op de arbeidsmarkt;
- aantrekkelijke omgeving om te recreëren.

1. EEN VITALE ARBEIDSMARKT GROEI NAAR 450.000 INWONERS

- Vergroting arbeidspotentieel door instroom van buiten Zeeland, uit het binnen- en buitenland.
- Versterking inclusieve arbeidsmarkt die kansen biedt aan iedereen.
- Marktgericht onderwijsaanbod op alle niveaus.
- Aanpakken belemmerende wetgeving voor grenswerkers.

Zeeland heeft zeker 450.000 inwoners nodig voor al het werk dat er ligt en om de leefbaarheid van de regio en kernen op peil te houden. Gelukkig is Zeeland in trek en verhuizen steeds meer mensen hier naartoe. Deze groei moet worden versterkt en gefaciliteerd. Het aanpakken van wet- en regelgeving die grensoverschrijdend werken bemoeilijkt is hard nodig voor het werven en behoud van Vlaamse medewerkers in Zeeland.

De krapte op de Zeeuwse arbeidsmarkt is zeer groot en wordt versterkt door vergrijzing en ontgroening. Om die krapte aan te pakken moeten we alle registers opentrekken: werving -ook buiten onze grenzen-, scholing, inclusiviteit, het aanspreken van 'onbenut' talent en digitalisering en robotisering. De dienstverlening van het Expat Center Zeeland moet verder worden uitgebreid over de regio om de ontvangst van nieuwe Zeeuwen prettig en professioneel te laten verlopen.

Het bundelen van krachten en initiatieven is noodzakelijk om de slagkracht te vergroten en resultaten te behalen. Daarvoor is een centrale regierol van de Arbeidsmarktregio Zeeland en één arbeidsloket in Zeeland voor werkgevers noodzakelijk. De eerste stappen zijn al gezet en de provincie kan deze ontwikkeling steunen en stimuleren.

Samenwerking van onderwijsinstellingen en het bedrijfsleven voor marktgericht onderwijs en omscholing moet worden versterkt. Campus Zeeland, het samenwerkingsverband tussen onderwijs, bedrijfsleven en overheid, speelt daarbij een belangrijke rol en moet verder worden ontwikkeld.

2. AMBITIEUZE WOONAGENDA EXTRA 37.000 WONINGEN IN 2030

- Ambitie om te groeien.
- Versnellen woningbouw.
- Snellere en efficiëntere vergunningverlening.

Zeeland heeft behoefte aan nieuwbouw in zowel de grote gemeenten als kleine kernen. Dat is nodig voor de leefbaarheid, om bestaande Zeeuwen te behouden en om nieuwe Zeeuwen aan te trekken die nodig zijn voor de vele banen die onze regio rijk is.

Om de huidige 10.000 vacatures en de pensioneringsgolf van 25% op te vangen zijn 55.000 extra mensen nodig, waarvoor passende huisvesting moet worden gerealiseerd. Uit een inventarisatie onder Zeeuwse werkgevers blijkt dat tot 2030 om 37.000 extra woningen te gaan, inclusief flexwoningen.

Planning en uitvoering van woningbouw moet daarom sneller en efficiënter. Gemeenten moeten de ruimte krijgen om woningbouwplannen op te stellen die bijdragen aan een structurele en significante groei van de bevolking. Daarbij moet ook ruimte zijn voor arbeidsmigranten, internationals, internationale studenten en statushouders. De provincie Zeeland heeft een regierol bij de invulling van de woningbouwopgave en bij de uitvoering van de woningbouwplannen van de gemeenten.

3. VERSTERKEN BEREIKBAARHEID VAN ZEELAND

- Betere bereikbaarheid van alle Zeeuwse kernen.
- Onderhoudsprogramma cruciale infrastructuur.
- Multimodale infrastructuur en achterlandverbindingen.

Op harmonieuze wijze wonen, werken en recreëren is alleen mogelijk als de bereikbaarheid van de provincie Zeeland en die van de kernen verbetert. Daarom zijn er in de komende jaar meer investeringen nodig in renovatie en onderhoud van de bestaande infrastructuur, zoals bijvoorbeeld de Zeelandbrug. De provincie moet regie voeren op de uitvoeringsplannen van het Rijk om knelpunten te voorkomen.

De ligging van Zeeland, centraal in Noordwest-Europa, is uniek. Voor een sterke Zeeuwse economie, de positie van het Zeeuwse bedrijfsleven en voor de realisatie van duurzaamheidsopgaven zijn investeringen in duurzame achterlandverbindingen essentieel. De ontwikkeling van een multimodale infrastructuur -spoor, buisleidingen, (water-) wegen en energienetten- voor internationale bereikbaarheid heeft daarom hoge prioriteit. VNO-NCW Zeeland zet daarom ook in op directe spoorverbindingen met Gent en Antwerpen en een toekomstbestendige noord-zuidverbinding over de eilanden.

4. FACILITEREN ENERGIETRANSITIE MKB EN INDUSTRIE

- Integrale benadering duurzaamheidsopgaven.
- Stimuleren van verduurzaming lokale bedrijven(-terreinen).
- Ontwikkeling lokale groene energienetwerken.
- Versterken waterstofpositie Zeeland.
- Onderzoek mogelijkheden kernenergie.

Onze samenleving staat voor de opgave klimaatneutraal te worden. Wij zien ondernemers op allerlei manieren werken aan verduurzaming van het eigen bedrijf. Daarbij is het echter moeilijk aan alle wetten en regels te voldoen. Aan randvoorwaarden, bijvoorbeeld een elektriciteitsnet met voldoende capaciteit om de elektrificatie van de samenleving aan te kunnen wordt lang niet altijd voldaan. Het mkb heeft de ontwikkelkracht om nu al stappen te zetten. Bedrijven moeten wel de ruimte krijgen, zowel fysiek als in wet- en regelgeving, om met innovatieve oplossingen te komen. Stroperige wet- en vergunningverlening op milieugebied staan in de weg. Het zou dus helpen wanneer we een strakke regie voeren op de hoofddoelstelling -de energietransitie-, daar subdoelen onder scharen en zorgen dat eventuele belemmeringen worden weggenomen.

Zet daarom regionale versnellingskamers op voor de transitie naar een circulaire economie, waar kennis over circulariteit en financieringsmogelijkheden samenkomen. Zo'n versnellingskamer biedt ondernemers een platform om knellende wet- en regelgeving te agenderen en met elkaar oplossingen te bedenken.

Via speciale programma's voor bedrijventerreinen kunnen we de energietransitie versnellen. Voor verduurzaming van de economie hebben bestaande bedrijven de ruimte nodig om te groeien en nieuwe innovatieve bedrijven om zich te vestigen. Toekomstbestendige bedrijven en bedrijventerreinen hebben niet alleen behoefte aan groene energievoorziening (o.a. waterstof), maar ook aan een flexibele en klimaatbestendig infrastructuur. Denk bijvoorbeeld aan het voorkomen van wateroverlast en hittestress.

Kernenergie kan bijdragen aan onze klimaatdoelstellingen en Zeeland heeft veel kennis in huis. Onderzoek naar deze optie is noodzakelijk.

5. VERSTERKEN BESTUURLIJKE SLAGKRACHT VAN ZEELAND

- Aanpak bestuurlijke complexiteit.
- Versterken bestuurlijke samenwerking.
- Voorkom versnippering subsidieprogramma's en aanjaaggelden.

Zeeland heeft 15 overheden. Naast de provincie en het waterschap telt de provincie 13, soms kleine gemeenten. Dit tast de slagkracht van de overheid en de kwaliteit van de dienstverlening aan het bedrijfsleven aan. Verdere bestuurlijke samenwerking in Zeeland vergroot die slagkracht, bijvoorbeeld via samenwerking in de uitvoering op de arbeidsmarkt. Nu beconcurreren Zeeuwse overheden elkaar soms, terwijl een gezamenlijke Zeeuwse strategie en optreden als één Zeeland effectiever is. Denk hierbij aan één Zeeuwse lobby richting Den Haag en Europa. De totstandkoming van de *Compensatieregeling Marinierskazerne* is zo'n voorbeeld hoe samen optrekken leidt tot resultaat. Bij de uitvoering van een aantal projecten schiet de samenwerking tussen Zeeuwse overheden echter weer tekort. De krachten bundelen van gemeenten of van hun taken kan hier uitkomst bieden.

Wij hebben te maken met complexe problemen. Simpele oplossingen zijn er niet. Van de overheid mag worden verwacht dat die de regie pakt. En natuurlijk mag van ondernemers worden verwacht dat zij een bijdrage leveren aan de maatschappelijke uitdagingen waar we voor staan, zoals het klimaatprobleem, de energietransitie en de circulaire economie. Ook van de provinciebesturen vragen wij hun rol te pakken en de uitdagingen waar we voor staan integraal en voortvarend aan te pakken.

De Compensatie Marinierskazerne, Regio Deal Zeeland, Aanjaaggelden Zeeland; er zijn veel verschillende subsidieprogramma's voor investeringen in de provincie. Focus is daarbij belangrijk. Er moet gekozen worden voor projecten die een structurele bijdrage kunnen leveren aan de Zeeuwse economie en samenleving, waarbij versnippering van fondsen moet worden voorkomen.